

शिक्षक दरबन्दी मिलान सकारात्मक कदम

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले शिक्षक दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटाको बाँडफाँड तथा पुनः वितरण गरेको छ । शिक्षा मन्त्रालयको प्रस्तावमा मन्त्रिपरिषद्बाट दरबन्दी मिलानको निर्णय भएको हो । उक्त निर्णयसँगै अब देशभरका एक सय २३ स्थानीय तहबाट चार हजार आठ सय ५२ दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा अन्य स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनेछन् । त्यसमध्ये १४ जिल्लाको तीन हजार तीन सय ५४ शिक्षक दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा अन्य जिल्लाका स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनेछ । त्यसेगरी १४ जिल्लाभित्र एक स्थानीय तहबाट अको स्थानीय तहमा एक हजार चार सय ५३ दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा मिलान हुनेछ । उल्लेख भएको संख्यामध्ये एक प्रदेशबाट अको प्रदेशको स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटाको संख्या एक सय पाँच रहेको छ ।

सजिलो के बनाइएको छ भने निश्चित भएको दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा स्थानीय तहभित्र एक विद्यालयबाट अको विद्यालयमा सम्बन्धित स्थानीय तहले मिलान गर्ने छन् । जिल्लाभित्र एक स्थानीय तहबाट कटौती हुने र अको स्थानीय तहमा बढी भएको अवस्थामा जगेडामा रहेका व्यक्तिहरूको हकमा आवश्यक समायोजन गरिने नीति छ । शिक्षा विकास तथा सम्पन्न इकाइहरूले यसमा प्राविधिक सहजीकरण गर्नेछन् । आगामी शैक्षिक सत्र शुरू हुन अगाडि नै यो काम सम्पन्न गर्न स्थानीय तह तथा जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई शिक्षा मन्त्रालयले अनुरोध गरेको छ । पहिलो पटक देशभर मिलानको काम सम्पन्न भइसकेपछि जनसामिक संरचना परिवर्तनको कारण स्वीकृत मापदण्ड अनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपात थप्यट हुन गई दरबन्दी मिलान तथा पुनः वितरण कार्य गर्ने प्रदेशमा देखिएमा यस्तो कार्य देशभर गर्नुपर्ने भए मन्त्रालयले र कूनै खास प्रदेशभित्र गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित प्रदेश स्थित सामाजिक विकास मन्त्रालयले आवश्यक रूपमा गर्नेछ । कैन खास स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र आवश्यकता अनुसार दरबन्दी मिलान तथा पुनः वितरण कार्य प्रत्येक शैक्षिक सत्रको शरु महिना मै सम्पन्न गर्ने गरी प्रबन्ध गरिएको छ ।

दरबन्दी तथा अनुदान कोटा समायोजनले सामुदायिक विद्यालयमा सकारात्मक प्रभाव पानेछ । लामो बहस र रस्साकसीपछि अन्ततः ऐतिहासिक निर्णय गर्न सरकार सफल भएको छ । लामो समयदेखि जटिल बनेको दरबन्दी मिलानको उक्त निर्णयसँगै सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षकको पर्याप्त सहज हुने अपेक्षा गरिएको छ । तर, नेपाल शिक्षक महासंघले अहिले मन्त्रालयको तर्फबाट सम्झौता विपरित दरबन्दी मिलान योजना आएकोले उक्त योजनाको मापदण्ड परिवर्तन गरी सम्झौता बमोजिम नयाँ प्रस्ताव तयार गर्ने तथा नेपुणा दरबन्दी प्रक्षेपण गर्ने कार्य तुरन्ते आरम्भ गर्न माग गरेको छ । महासंघको यो मागले दरबन्दी मिलान र कोटा बाँडफाँडको सरकारको कदममाथि प्रश्न उठेको छ । यो अन्यैलालाई वार्ताको माध्यमबाट हल गरी सरकारले अधि सारेको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी सफल बनाउन र नपुण थप दरबन्दी क्रमशः थप गर्दै जानु बुद्धिमानी ठहर्दै । यो नै सम्पूर्ण समाधान होइन, तर दरबन्दी मिलानले निश्चय नै शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा सकारात्मक योगदान पुऱ्येछ ।

नर्कुल कार्की

दीपेन्द्र राउत

'अण्डा पहिला-पहिला जन्मियो कि चल्ला पहिला जन्मियो यो कथन थेरै प्रचलनमा रहेको जिजासा हो । यही शब्दमा हाप्रो समाजमा थेरै चर्चा परिचर्चा हुने गर्दछ । हाप्रो समाजमा विभिन्न पेशा व्यवसायलाई उच्च समानका साथ हेर्ने गरिन्छ । नेपालमा मात्र नभए विश्वमा उच्च समानका साथ हाप्रो पेशा डाक्टर पेशा थेरै समानको पेशा हो । डाक्टर लेवल डिप्री प्राप्त गरी सकेपछि मानिसले नामको अगाडि डा. उपाधि लेखन पाइने प्रावधान छ र यो अनिवार्य नै रहेको छ । आज मलाई यो लेखामा विश्वले यस्तो सम्पादनका गरेको पेशा डाक्टरको बारेमा केही विषय उठान गर्न मन लाय्यो । नेपालमा डाक्टर कर्ति हुनुहुन्छ भने जिजासा सबैमा हुन सक्छ ।

सन् २०११ डिसेम्बरसम्मको तथ्याङ्क हेर्ने हो भने नेपालमा एम्बीएस डाक्टरहरू २१ हजार ३३ जसमा पुरुष १४ हजार एक सय २६, महिला ४ हजार नै सय सात रहनुभएको छ भने एम्बीएस गर्ने जम्मा ४ हजार सात सय १८ मा

कला र संस्कृतिको संरक्षणमा लाप्चा समुदाय

वित्तमोड, पुस १। पूर्वी जिल्ला इलाममा बसोबास गर्ने लाप्चा सुमुदाय लोपउनमुख जातिमा पर्ने भएको छन्।

नेपालको जनगणना २०६८ अनुसार नेपालमा लाप्चा जातित तीन हजार चार सय ४५ जना रहेको छन्। जुन अधिकांश तथाक अनुसार घटेको लाप्चा जातिको प्रमुख लाप्चा घाट संरक्षण समितिका अध्यक्ष मोहन लाप्चाले जानकारी दिएको छन्।

लाप्चा जातिको लिपि रोड रहेको हो। इलामबाट लाप्चा जातिको उत्तरांश भएको जानकारहरू बताउँछन्। लोपोनमुख सूचीमा रहेका लाप्चा सुमुदाय जिल्लाको गोर्खे,

जोगमाई, पशुपतिनगर, नामसालिङ, गोदक, लक्ष्मीपुर, झोटार, कोल्बुड, शान्तपुर, पञ्चकन्या, सूयोदय नगरपालिका, श्रीअन्तु, समालबुड र जिमेलमा बसोबास गर्ने आएका छन्।

सरकारले लोपोनमुख जातिहरूको संरक्षणका लागि कोल्पोनमुख जातिलाई मासिक भत्ताको समेत व्यवस्था गरेको छ। यसैदीचो लोपोनमुख लाप्चा जातिको महान चाड नम्बर नामालबाटो उभरसरमा इलामको सूयोदय नगरपालिकास्थित बडा नं. ७ सिगाममा पुस १४ गते सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजना गरिए भएको छ।

आफूहरूको कला र संस्कृतिको संरक्षणमा लागेको लाप्चा

समुदायका अगुवाहरूको भनाई रहेको छ। लाप्चा घाट संरक्षण समितिको आयोजना लाप्चा जातिको विकास, जातीय पहिचान धर्म संस्कृतिको जरोन्न गर्ने उद्देश्यले कार्यक्रमको आयोजना गरिएको बताइएको छ। कार्यक्रममा लाप्चा जातिको कूल पूजा, लाप्चा जातिको भाकी प्रदर्शन, लाप्चाको मौलिक खाना, पोशाक, वाजा प्रदर्शन गरिए भएको छ। लाप्चा जातिका धर्म गृन्थ, लिपि, कागजपत्र, बाजागामा, तोप, सझीत, तलबार जस्ता हातहातीयार र दब्युन दव्या लगायतका जातीय पोशाक प्रदर्शनी गरिए भएको बताइएको हो।

लाप्चा जातिले चाप्राजड (होल, पन्तोडपलित, निवियोलित, स्पूरपलित, ठोको, ठोडोको, सात्सङ्ग, पटे, सोंडोडोडदार आदि लोकवाजा प्रचलित छन्। लाप्चा जातिको गायिक अमृता लाप्चा, राष्ट्रिय गायक नन्दु गुरुड लागायत अन्य स्थानीय तथा जातिय कलाकारको प्रस्तुति रहने आयोजक समितिका सचिव पूर्ण छिसिड लाप्चाले बताएको छन्।

कार्यक्रममा लाप्चा जातिको घाट संरक्षण गर्ने उद्देश्यले निर्माणाधीन घाटको जग्गालातहरू लाप्चा जातिका वृद्धबढावाई समेत समान गरिए छ। घाट संरक्षणका लागि स्थानीय लाप्चा धिसिड लाप्चा र बुधमाया लाप्चाले दुई रोपनी छ, आना दुई दाम जग्गा प्रदान गरेको उपायक्षमी ठीको लाप्चाले जानकारी दिए। लाप्चा जातिको सबैभन्ना ढुलो चाड पुस १४ गते पर्ने भएकाले यस्तपटक विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरेर आफूनो कला, संस्कृतिको बारेमा अन्य समुदायलाई जानकारी दिने कोषाधायक बुद्धिमाया लाप्चाले बताइन्।

स्वस्तिकामा जुनियर डिभिजन तालिमको प्रदर्शनी

अर्जुनधारा, पुस २। भाषापाको अर्जुनधारा-८ स्थित स्वर्तितका शिशु सदन अयोजी विद्यालयमा राष्ट्रिय सेवा दल(एनसीसी)द्वारा सञ्चालित सि.सं.४६ और जुनियर डिभिजन तालिमको प्रदर्शनी गरिएको छ।

विद्यालयकी संस्थापक ईश्वरा श्रेष्ठको अध्यक्षता र नयाँ श्रीनाथ नागका निरामी धुब्राज दाहालको प्रमुख अधिकारी भएको बताइएको हो।

लाप्चा जातिले चाप्राजड (होल, पन्तोडपलित, निवियोलित, स्पूरपलित, ठोको, ठोडोको, सात्सङ्ग, पटे, सोंडोडोडदार आदि लोकवाजा प्रचलित छन्। लाप्चा जातिको गायिक अमृता लाप्चा, राष्ट्रिय गायक नन्दु गुरुड लागायत अन्य स्थानीय तथा जातिय कलाकारको प्रस्तुति रहने आयोजक समितिका सचिव पूर्ण छिसिड लाप्चाले बताएको छन्।

कार्यक्रममा लाप्चा जातिको घाट संरक्षण गर्ने

उदयपुर, पुस २। उदयपुरको लिम्चुडबुड गाउँपालिका-२ ज्यामिरेकी ४० वर्षीय कुम्भुमारी कार्की सुनकोशीमा हामफालेर बेपता भएकी छन्।

कार्की सुनकोशीमा हामफालेर बेपता भएको भन्ने खबर प्राप्त भएसँगै इलाका प्रहरी कार्यालय लिम्चुडबुडबाट गएको प्रहरीको ठोलीले स्थानीयादी समेतको सहयोगमा खोजतलास गरिरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय उदयपुरले जनाएको छ।

कार्की सुनकोशीमा हामफालेर बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले तर्ने कम्तमा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले तर्ने कम्तमा खोलाले बगाउँदा सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्यालय सोनाडाउन लेजादा खोलाले बगाउँदा उनी बेपता भएकी हुन्।

बेपता भएकी बालिकाको इलाका प्रहरी कार्य

